

Jeugd en Veiligheid in de stad Utrecht Voortgangsrapportage 1996

Amsterdam, augustus 1997

Marije van Barlingen
Henk Gossink
Kees Loef

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Afzonderlijke projecten	4
2.1	Inleiding	4
2.2	De projecten per thema	4
3	Algemene ontwikkelingen	12
3.1	Inleiding	12
3.2	Samenhang en samenwerking	12
3.3	De rol van de jeugd	14
3.4	De regierol van de gemeente	15
3.5	Het draagvlak	16
3.6	Overall-onderdeel over de voortgang van Jeugd en Veiligheid	17
	Bijlage	
	Lijst van Geïnterviewden	

1 Inleiding

Eind 1995 sloot de gemeente Utrecht met het rijk het Convenant Grote Steden Beleid. Een belangrijk onderdeel van dat convenant is het beleid op het gebied van Jeugd en Veiligheid. Hierover heeft de gemeente Utrecht in samenwerking met partners als de regiopolitie, het Openbaar Ministerie en de Raad voor de Kinderbescherming het actieprogramma Jeugd en Veiligheid 1996 opgesteld. Onderliggende gedachte daarbij is dat iedere Utrechtse jongere een toekomst verdient. Als hoofddoelstelling voor het voorgenomen beleid geldt dan ook: alle Utrechtse jongeren zitten op school of zijn aan het werk.

Ruim een jaar na de feitelijke start van dit actieprogramma is de behoefte ontstaan een beknopte stand van zaken op te maken. Deze voortgangsrapportage, samengesteld in opdracht van de gemeente Utrecht, is daar de neerslag van. In de voortgangsrapportage wordt op hoofdlijnen aangegeven hoe het actieprogramma Jeugd en Veiligheid zich na de start in 1996 heeft ontwikkeld. Allereerst wordt in kaart gebracht welke concrete plannen en projecten zijn gestart en in welke fase van uitvoering deze zich bevinden. Daarnaast wordt een beeld gegeven van een aantal meer algemene beleidsontwikkelingen dat zich in 1996 en het eerste deel van 1997 op het terrein van Jeugd en Veiligheid heeft voorgedaan.

Bij het opstellen van deze voortgangsrapportage is als volgt te werk gegaan.

- Deelnemers aan de werkgroep Jeugd en Veiligheid hebben een rapportagestramien ingevuld waarin op een aantal onderdelen de voortgang van betreffende projecten is aangegeven.
- De analyse van deze stramienen werd gecompleteerd in een 'vragen-sessie' met de projectleider 'Jeugd en Veiligheid', de projectleider Integraal Veiligheid Project en het onderzoeksbureau. Op basis daarvan zijn per deelnemer aandachtspunten voor een interview opgesteld.
- Met alle deelnemers van de (oorspronkelijke) werkgroep Jeugd en Veiligheid afzonderlijk, zijn interviews gehouden waarin over de projecten aanvullende informatie is gevraagd. Tevens is in deze interviews ingegaan op het algemene beeld ten aanzien van de voortgang van het beleid Jeugd en Veiligheid. In een enkel geval is ook informatie ingewonnen bij betrokkenen die niet (meer) in de werkgroep participeren.
- Op basis van de ingevulde stramienen, de sessie en de afgenomen interviews is tenslotte de rapportage tot stand gekomen.

De beknopte voortgangsrapportage bestaat uit twee gedeelten. Eerst wordt een overzicht gegeven van de stand van zaken van de afzonderlijke projecten. Daarna volgt een beschrijving van algemene beleidsontwikkelingen met betrekking tot het programma Jeugd en Veiligheid in Utrecht.

2 Afzonderlijke projecten

2.1 Inleiding

In het actieprogramma Jeugd en Veiligheid Utrecht 1996 (JeV 1) worden 19 projecten beschreven waarover de betrokken partners afspraken hebben gemaakt. De projecten zijn gerangschikt onder de volgende thema's:

- A verbetering schoolklimaat en schoolprestaties;
- B bevordering kansen op werk;
- C vroegtijdig, snel en consequent reageren op strafbare feiten;
- D grotere variatie in straffen;
- E klantgerichte hulpverlening;
- F verbetering kennisniveau jeugdproblematiek.

In dit hoofdstuk wordt per thema de stand van zaken weergegeven aan de hand van de rapportagestramien en de verstrekte informatie door sleutelpersonen. Per thema wordt, naast een conclusie, een aantal aandachtspunten voor de komende jaren geformuleerd.

2.2 De projecten per thema

Thema A: Verbetering schoolklimaat en schoolprestaties

Bij de verbetering van het schoolklimaat en de schoolprestaties zijn met name onderwijs, politie, welzijn en scholen zelf betrokken. Samen thuis op school/ BSO+ (JeV 1.1¹) is opgezet in navolging van een plan dat een aantal jaren geleden is geopperd om een stedelijk internaat voor Marokkaanse jongens op te richten. Al spoedig bleek dit plan op onvoldoende draagvlak te stuiten, zodat gezocht moest worden naar alternatieven. In 1996 werd dus een multidisciplinaire groep van deskundigen in het leven geroepen die moest zorgen voor een project met een meer wijkgerichte aanpak. Deze werkgroep Samen Thuis op School (SToS) heeft de opdracht gekregen een plan te maken voor de start van één project. Inmiddels - na ruim een jaar - is de globale opzet van het project uitgewerkt en heeft de nodige voorbereiding plaatsgevonden. Het plan houdt in dat voor tien Marokkaanse jongens 5 dagen per week naschoolse opvang in de wijk wordt gerealiseerd. Ook zal er opvoedingsondersteuning voor de ouders worden verzorgd. In augustus 1997 gaat het eerste wijkproject van start. Gezien het feit dat de start van de daadwerkelijke uitvoering van het project nog moet plaatsvinden, zijn er geen concrete projectresultaten te melden.

Jeugd en School (JeV 1.2) is in 1995 gestart als onderdeel van het Integrale Veiligheids Project. Inmiddels fungeert het als pilotproject voor "School en Veiligheid" van JeV. Het project wordt uitgevoerd op het Delta-college; een christelijke scholengemeenschap met 550 leerlingen in Zuilen-Noord voor Lvbo, Vbo en Mavo. Projecteigenaar is de Dienst Wijkbeheer en Stadsvernieuwing. Doelgroepen van het project zijn de 550 leerlingen, hun ouders en ongeveer 80 personeelsleden. Ook buurtbewoners in de omgeving van de school vallen onder de doelgroep, maar het bereik van deze groep is onduidelijk. Het project is in 1996 gestart met een nulmeting waarbij leerlingen, personeel en omwonenden zijn betrokken. Aansluitend

Noot 1 Deze verwijzing heeft betrekking op het nummer van het desbetreffende project in JeV1.

op de nulmeting is, naar aanleiding van enkele gesprekken met betrokkenen binnen het Deltacollege, de werkgroep omgangskunde ingesteld. Concreet is er beveiliging binnen het college geplaatst en zijn er toezicht-houders in de omgeving van het college tijdens de pauze en na de lessen. Daarnaast is er twee dagen per week een Marokkaanse wijkagent op school. Tevens lopen er enkele voorlichtingsprogramma's voor leerlingen. Na schooltijd krijgen de leerlingen een pakket aan activiteiten aangeboden, bijvoorbeeld bezoeken aan toneelvoorstellingen of dansen. In oktober 1996 is een leerlingenraad ingesteld. Het personeel is een training aangeboden 'Hanteren van agressief gedrag'. Voor ouders zijn voorlichtingsavonden georganiseerd en er zijn met de ouders gesprekken gevoerd, waarna in een enkel geval de ouders en schoolleiding zich schriftelijk hebben vastgelegd op samenwerking. Tijdens een buurtavond over wijkveiligheidsplannen is voor de buurtbewoners een presentatie van het project verzorgd. Binnen de school wordt gewerkt aan de opstelling van duidelijke regels en richtlijnen voor de handhaving van de regelgeving. De effecten van deze maatregelen zijn nog niet te beoordelen: in 1997 wordt een een meting uitgevoerd.

De projecten 'Geweld op scholen, secundaire preventie' (JeV 1.3) en 'Nee bedankt, primaire preventie' (JeV 1.4) zijn in 1997 - met enkele nieuwe maatregelen - samengevoegd tot een pakket maatregelen School en Veiligheid. In eerste instantie is ervoor gekozen om in het schooljaar 1996-1997 de scholen voor het voortgezet onderwijs aan te spreken. In de periode maart 1996 tot november 1996 hebben op 16 locaties van 11 Utrechtse scholen veiligheidsanalyses plaatsgevonden. Vervolgens zijn de scholen uitgenodigd in het resterende schooljaar een veiligheidsplan in te dienen, waarin de preventieve kant wordt benadrukt. Op een aantal scholen worden de ouders hierin betrokken. De scholen zijn inmiddels bezig met de uitvoering van de veiligheidsplannen. Voor het basisonderwijs is gekozen voor een wijkgerichte aanpak. Per wijk worden de basisscholen en de samenwerkende partners betrokken bij de veiligheidsanalyse (welzijnswerk, wijkagenten, buurtnetwerken etc.) Er is gekozen voor een pilootaanpak in de wijk Zuid- West. Hierin participeren tot nu toe 4 basisscholen. Met de analyses van de scholen is een beginsituatie vastgesteld. Het is te vroeg om te zeggen of scholen ook echt veiliger zijn geworden. In 1997/1998 wordt gestart met een rendementsstudie in het voortgezet onderwijs.

Conclusie

In 1996 zijn de verschillende projecten ter bevordering van een veilig schoolklimaat goed van start gegaan. De start van het project SToS heeft - mede door de lange voorbereidingstijd - behoorlijke vertraging opgelopen. Gezien het feit dat het om maatregelen op lange termijn gaat, is nog niet te zeggen of deze ook daadwerkelijk leiden tot een veiliger school en een veiliger schoolklimaat. Wel kan geconcludeerd worden dat vrijwel alle scholen in Utrecht actief nadenken over, en bezig zijn met, veiligheid in en om de school.

Aandachtspunt voor 1997 en volgende jaren:

- *de relatie tussen School en Veiligheid en de Utrechtse wijkaanpak dient niet uit het oog te worden verloren. Op activiteitsniveau wordt daarom ook gepleit voor wederzijdse afstemming.*

Thema B: Bevordering kansen op werk

De projecten extra inzet acquisitie werkgarantieplaatsen voor (zeer) moeilijk plaatsbare jongeren (JeV 1.5) en extra begeleidingscapaciteit op de werkvloer bij JWG (JeV 1.6) zijn in 1996 niet van start gegaan.

Om de uitvoering een kans van slagen te geven bleek meer voorbereiding noodzakelijk dan was gepland. Belangrijke inzet van de gemeente hierbij was het verstevigen van de positie van uitvoeringsorganisatie Stichting Baan. De expertise van Baan op het gebied van de (moeilijke) doelgroep en de ontwikkelde methodieke aanpak werden als noodzakelijke voorwaarden beschouwd.

De voorbereiding is tevens gebruikt om tot gerichte samenwerking te komen met organisaties die op (deel)terreinen aanvullende voorzieningen kunnen bieden.

In het programma voor 1997 zijn deze projecten opgegaan in één project; extra werkervaring en extra begeleiding.

Om het rondhangen van Marokkaanse jongeren op bepaalde plekken in de Dichterswijk/Rivierenwijk en het afzakken van deze jongeren naar crimineel gedrag te bestrijden, is het project Jeugd & Bedrijf (JeV 1.7) opgezet. Meest concrete resultaat daarvan is dat een bedrijf in de Dichterswijk 15 à 20 jongens op jaarbasis werk wil bieden als autodemontagemedewerker. Het project zal fungeren als springplank naar betaald werk én als vangnet voor jongeren die niet full-time willen en/of kunnen werken, maar die wel graag met auto's willen werken. Vijf jongeren krijgen in dit kader een Melkert-baan, vijftien jongeren werken met behoud van uitkering en krijgen ongeveer 200 gulden per maand zakgeld. Uitvoering van dit plan start in oktober 1997 voor een voorlopige duur van drie jaar. Daarna is het de bedoeling dat het project gedeeltelijk zelfstandig op een eventueel andere locatie voortgezet kan worden. Ook hier wordt de Stichting Baan bij de uitvoering betrokken.

Conclusie

Geconstateerd kan worden dat in 1996 vooral veel tijd is besteed aan voorbereidende werkzaamheden ter uitvoering van de projecten die de kansen op werk van (zeer) moeilijk plaatsbare jongeren zouden moeten vergroten. De voorbereidingen namen meer tijd in beslag dan in eerste instantie was gepland. Binnen het Utrechtse netwerk van instanties op het gebied van arbeidsmarkttoeleidings- en jeugdinstanties is inmiddels wel een start gemaakt met afstemming op elkaars werkzaamheden ten behoeve van de doelgroep. Het is in dit licht van blijvend belang dat wordt vastgesteld wie er verantwoordelijk is voor de voortgang van het thema werk. Tevens is het essentieel dat de relaties tussen justitiële instanties en organisaties voor arbeidsbemiddeling meer concreet inhoud krijgen.

Aandachtspunten voor 1997 en volgende jaren:

- het integreren van projecten die doelgroepen jongeren begeleiden naar (regulier) werk en/of beroepsonderwijs;*
- het structureel agenderen van het thema 'werk' binnen de werkgroep Jeugd en Veiligheid;*
- zorgen voor voldoende instroommogelijkheden binnen de bestaande instrumenten;*
- het - waar nodig - creëren van een vangnet voor de moeilijk plaatsbare doelgroep, binnen de nieuwe Wet Inschakeling Werkzoekenden, die per 1-1-1998 in werking treedt;*
- nieuwe mogelijkheden (GSB, praktijkscholen/leerwerkplaatsen) optimaal benutten voor de toeleiding richting beroepsonderwijs;*
- preventieve activiteiten in de keten politie-justitie-welzijn/jeugdbeleid-arbeidsbemiddeling, structureel op elkaar afstemmen.*

Thema C: Vroegtijdig, snel en consequent reageren op strafbare feiten

Bij secundaire preventie (JeV 1.8) gaat het om aanpak van de politie met o.a. onderwijs, hulpverlening, dienst welzijn en anderen. Doel van het

project 'signaalgedrag, secundaire preventie' is het uitbreiden van de taak van de politie naar meer specifieke acties in verschillende wijken met als thema "de jeugd zorgt voor een veilige wijk". Het politiedistrict Marco-Polo voert in nauwe samenwerking met partners het project Marco-Polo team uit. Dit project dient als pilot voor de overige drie districten binnen de stad Utrecht. De uitvoering van het project is gestart in juni 1996. Doelgroep van het project zijn jongeren tussen 15-20 die reeds meerdere politiecontacten hebben gehad. Op dit moment zijn er 9 jongeren actief. De jongeren houden toezicht in de wijk en zijn een- tot tweemaal per week aanwezig geweest op het Grootwinkelcentrum Kanaleneiland. Uitzetten van een individueel begeleidingstraject gebeurt in overleg met de projectleider. De door het team verrichte werkzaamheden zijn tot ieders tevredenheid uitgevoerd.

De herziening van het politieseptbeleid (JeV 1.9) was dringend gewenst om een meer consequente lijn aan te houden in de strafrechtpleging en om het beleid van politie, OM en de Raad voor Kinderbescherming beter op elkaar af te kunnen stemmen. Er moeten uniforme verbaliseringsrichtlijnen voor minderjarige daders komen. Dit project is in de loop van 1996 regiobreed en uit eigen middelen uitgevoerd.

Doel van het project "snel en consequent reageren door RKB en Justitie" (1.10) is de voorlichtingsrapportage van de Raad voor de Kinderbescherming ten behoeve van justitie te optimaliseren. Een voorwaarde hiervoor is echter een goede afstemming met het Openbaar Ministerie en zicht op het aantal processen verbaal dat de politie tegen jeugdigen opmaakt. Essentieel is daarbij het consequent melden van tegen jeugdigen opgemaakte processen verbaal door de politie aan de Raad voor de Kinderbescherming en tijdige inzending (binnen een maand) aan het OM. De optimalisering kan dan ook niet worden gestart voordat actie JeV 1.13, die betrekking heeft op het melden van processen-verbaal, is afgerond.

Om te kunnen komen tot een effectief en consequent sanctionerings-systeem voor jeugdige daders is voorgesteld om te komen tot een cliëntvolgsysteem (JeV 1.11). Zo'n systeem omvat een deugdelijke registratie van politie- en justitiecontacten van individuele minderjarigen. Essentieel hierbij is een deugdelijke registratie bij de politie. Als bijzonder aandachtspunt hierbij geldt de noodzaak de politiesepts systematisch te registreren en te melden aan OM en Raad. Dit project is nog niet van start gegaan omdat is besloten de resultaten van een soortgelijk pilotproject in Rotterdam af te wachten.

Gelet op de mogelijkheid op verschillende momenten in de strafrecht-procedure een gedwongen contact met een gezinsvoogdij-instelling tot stand te brengen, en gelet op de effectiviteit van deze vorm van begeleiding, is het nodig dat meer gebruik wordt gemaakt van deze mogelijkheid. Het project "snelle inschakeling van effectieve begeleiding" (JeV 1.12) is na de zomer van 1996 van start gegaan. Op dat moment is een medewerker van de strafunit van de Raad voor de Kinderbescherming meer specifiek belast met de uitvoering van dit actieplan. In 1996 zijn enkele notities verschenen waarin wordt beschreven welke bijdrage de Stichting Jeugdhulpverlening Midden Nederland kan en wil leveren aan het veiligheidsbeleid in Utrecht en waarin de taken en werkwijze van de Raad worden beschreven. In de laatste periode van 1996 is een onderzoek gestart naar de mogelijkheden tot een meer structurele inzet van de mogelijkheden tot hulp en steun aan minderjarige verdachten en veroordeelden. Ook verscheen een protocol inzake afstemming tussen de Raad en de SJHMN. In dit protocol is een voorstel opgenomen de afstemming tussen de Raad en SJHMN in 1997 te evalueren.

Eind maart 1997 verscheen de concept nota van de SJHMN met betrekking tot het "niet naleven van de bijzondere voorwaarden". In deze nota worden de mogelijkheden tot sanctioneren nader beschreven. Er is op dit moment overleg met het OM om een en ander te concretiseren. De project-activiteiten staan in het kader van de onderlinge uitwisseling van visies op uitvoering en implementatie van werkafspraken. Met betrekking op deze afstemming is een werkgroep ingesteld die tot taak heeft een aantal zaken op dat terrein op een rij te zetten, knelpunten dient te inventariseren en met oplossingen dient te komen. De verwachting is dat de werkgroep medio 1997 zal rapporteren. De uitkomst van deze 'quick scan' alsmede de aanbevelingen van de werkgroep bepalen vervolgens de richting naar een structurele inzet van de hulp en steun.

Om vroegtijdig delinquent gedrag van jongeren te kunnen signaleren (JeV 1.13) is het essentieel dat alle opgemaakte processen verbaal door de politie worden gemeld aan de Raad voor de Kinderbescherming. Het aantal aan de Raad gemelde processen verbaal lijkt, met 5 procent, momenteel buitengewoon laag. Aangezien het hier een typische politietaak betreft, ligt het voortouw inmiddels bij de regiopolitie die in 1997 met nieuwe planvorming komt.

Een snelle en consequente reactie conform het officiersmodel in het lik-op-stuk beleid kan leiden tot een verkorting van de doorlooptijden. Hiermee kan tevens worden aangesloten bij de gedachte dat er een relatie dient te zijn tussen het gepleegde feit en de reactie van justitie. Hiertoe is een uitbreiding in de uitvoering van werk- en leerstraffen in het officiersmodel gewenst (JeV 1.14). In de periode april-juni 1996 heeft het parket een middag in de week zitting gehouden op de Raad om jongeren op te roepen voor een taakstraf. Na 4 oproepmiddagen is een korte evaluatie gehouden en is de werkwijze bijgesteld. Eind november 1996 volgde een evaluatie, de reacties waren unaniem positief. In februari 1997 volgde uitbreiding naar overige plaatsen van het arrondissement. De stijging in het aantal zaken dat wordt behandeld binnen het OvJ model is ruim 100 procent: er zijn 219 zaken behandeld in 1996, tegen 91 in 1995. Het meten van de groei van het aantal delicten dat via het OvJ model wordt afgedaan en het meten van de doorlooptijd moeten nog uitgevoerd worden. Met het consequent toepassen van de gestandaardiseerde lijst 'afdoeningen via het OvJ model' wordt in 1997 gestart. Doorlooptijden lijken inmiddels te zijn teruggebracht.

[invoeging tekst OM - per 18/7 nog niet ontvangen]

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat er in 1996 met name door het OM en de RKB is gewerkt aan het vroegtijdig, snel en consequent reageren op strafbare feiten. De uitbreiding van werk- en leerstraffen in het officiersmodel is opzienbarend. De herziening van het politiesepotbeleid is afgerond en de actie 'snelle inschakeling van effectieve begeleiding' is goed van start gegaan. Gezien het korte tijdsverloop van de projecten kan echter (nog) niet worden aangegeven of de doorlooptijd daadwerkelijk is bekort. Acties als het optimaliseren van de voorlichtingsrapportage van RKB aan justitie, het ontwerpen van een cliëntvolgsysteem en het melden van processen-verbaal aan de RKB hebben aanzienlijke vertraging opgelopen. Mede oorzaak hiervan is de complexe interne organisatie bij de politie.

Aandachtspunten voor 1997 en volgende jaren:

- *een toename naar 100 procent van het aantal processen verbaal dat wordt gemeld aan de RKB;*
- *in navolging van de toestroom aan jongeren die een taakstraf krijgen opgelegd in het OvJ model, extra aandacht voor het uitbreiden van het*

aantal projectplaatsen.

Thema D: Grotere variatie in straffen

Het project "voldoende en evenwichtig aanbod van werkstraffen" (JeV 1.15) is opgezet omdat het aantal jongeren dat in aanmerking komt voor een taakstraf aanzienlijk zal toenemen door het universele meldsysteem, de uitbreiding van de hulp- en steun modaliteit en een gestandaardiseerd Officiersmodel. Om deze stroom jongeren te kunnen plaatsen zal er een uitbreiding van het aantal projectplaatsen voor werkstraffen moeten plaatsvinden. Daarmee kan sneller uitvoering worden gegeven aan OM afdoeningen en vonnissen. Van april tot juni 1996 is er vormgegeven aan de uitvoering van coördinerende werkzaamheden: er zijn gesprekken met instellingen gevoerd. Door de aanzienlijke stijging van aanmeldingen was het van belang dat de praktische uitvoering van het werk snel gedaan werd. Gebrek aan tijd leidde echter tot een vertraagd opstarten van het project. Dit werd verholpen door het aantrekken van een nieuwe medewerker voor coördinatie van taakstraffen in juni 1996. In november 1996 en januari 1997 zijn daar nog twee medewerkers bijgekomen. Van juli 1996 tot maart 1997 zijn er elf nieuwe individuele projecten en drie groepsprojecten geworven. Nu moet er meer zicht komen op doelgroep en aantal afdoeningen. De verhoging van het aantal taakstraffen heeft ertoe geleid dat de werkwijze binnen de strafunit is veranderd: er zal in regio's gewerkt worden, zodat een coördinator meer zicht heeft op ontwikkelingen in het gebied waarvoor hij/zij verantwoordelijk is.

Het project "uitbreiding leerstraffen" (JeV 1.16) is op 1 april 1996 gestart. Na de zomer zijn zowel het plan van aanpak als de eerste fase afgerond. De achtergronden van de noodzaak tot uitbreiding van leerstraffen zijn beschreven alsmede de juridische toepassingsmogelijkheden. In de tweede fase is met diverse instellingen overleg gevoerd, wat heeft geresulteerd in een voorlopige selectie van twee toepassingsmogelijkheden, nl. het defensieproject en een arbeidstrainingstraject bij Stichting Baan. Het defensieproject is een opleiding van vier maanden waarin jongeren worden opgeleid voor een baan bij de Landmacht. Stichting Baan is een werkervaringsproject met een aantal werkplaatsen waar de deelnemers worden voorbereid op deelname aan regulier werk. De derde fase waarin de projecten concreet vorm dienen te krijgen, is nog in ontwikkeling. De opgetreden vertraging is te wijten aan het feit dat de Raad in deze fase sterk afhankelijk is van samenwerking met andere instellingen. Eind mei 1997 is een projectvoorstel ingediend dat gedragen wordt door meerdere instellingen. De samenwerking tussen diverse instellingen, te weten Regionaal Arbeidsbureau, Trajektplan, Dagtrainingscentrum, St. Baan, defensieproject, SJHMN, en de Raad voor de Kinderbescherming biedt in de toekomst een goede kans om uit te monden in een integraal aanbod voor justitiejongeren.

Conclusie

In 1996 zijn de eerste stappen op weg naar een grotere variatie in straffen gezet. Justitie, RKB en verschillende instellingen hebben noodzakelijke voorbereidingen getroffen op het terrein van leer- en werkstraffen. Er zijn echter nog geen jongeren daadwerkelijk aan het werk. Deze vertraging is overigens wel begrijpelijk gezien de weerbarstige materie en de vele afstemmingsmomenten met veel partners.

Aandachtspunten voor 1997 en volgende jaren:

- *waar het aanbod van werkplekken voor de uitvoering van werkstraffen gegarandeerd lijkt, dienen de inspanningen zich vooral te concentreren op het verkrijgen van de - momenteel nog ontbrekende - financiering;*

- *uitbreiding van de samenwerking tussen de diverse partners teneinde te komen tot een integraal aanbod van werk- en leerstraffen voor jongeren.*

Thema E: Klantgerichte hulpverlening

Het project "verbetering afstemming jeugdwelzijn en jeugdhulpverlening" (JeV 1.17) is in 1996 niet van start gegaan. De provincie is verantwoordelijk voor de jeugdhulpverlening, terwijl de gemeente Utrecht verantwoordelijk is voor het jeugdbeleid. De gemeente Utrecht vraagt zich af of zij van de provincie een bijdrage kan verwachten op wijkniveau. Zij wil in discussie met de provincie Utrecht en alle betrokken instellingen. In die discussie komen de volgende thema's aan bod: een begrippentaal voor alle betrokkenen (gereed maart 1997), concreet beeld van de vraag (gereed april 1997) en een inventarisatie van samenwerkingsvormen (gereed maart 1997). Na deze drie fasen volgt een fase vier: een extra impuls voor een ontwikkelingstraject. De afronding van deze fase is gepland in juli 1997. Aan enkele deskundigen is gevraagd samen een voorstel te doen over de werkwijze, organisatie en planning. Een begeleidingsgroep adviseert aan de projectgroep JEV.

Het thuislozenteam (JeV 1.18) kenmerkt zich door een kortdurende, concrete aanpak met als eerste aandachtspunt de zwerfproblematiek. Doel van het T-team is dat de jongere kan terugvallen op een sociaal netwerk, al dan niet nieuw, en dat er sprake is van zelfredzaamheid. Het T-team heeft tot 1996 vooral een stedelijke functie gehad. In 1994 heeft de gemeente Utrecht opdracht gegeven aan Stade om het experimentele Thuislozen team structureel te implementeren in de stad Utrecht. Ter aanvulling van een financieel tekort is dit project eenmalig in JeV opgenomen. Inmiddels zijn er afspraken tussen provincie en gemeente met betrekking tot het project en is het geen JeV onderwerp meer.

Conclusie

Met betrekking tot het thema klantgerichte hulpverlening is in 1996 slechts voorbereidende actie ondernomen. Inmiddels is de gemeente Utrecht in discussie met de provincie en betrokken instellingen om tot eenheid van begrip voor alle betrokkenen te komen. Ook wordt er actie ondernomen om een concreet beeld van de vraag en een inventarisatie van samenwerkingsvormen te realiseren.

Aandachtspunten voor 1997 en volgende jaren:

- *afstemmen en het opstellen van een duidelijke taakverdeling tussen gemeente, provincie en betrokken instellingen;*
- *het, op wijkniveau, verkrijgen van nader inzicht in de doelgroep van Jeugd en Veiligheid en de daarmee samenhangende vraag naar hulpverlening.*

Thema F: Verbetering kennisniveau jeugdproblematiek

Evaluatie van projecten op effectiviteit en doelmatigheid, en informatie ten behoeve van monitoring van middeleninzet (JeV 1.19), vergt een gedegen onderzoeksinspanning. Hierbij stonden twee acties voor ogen. Het volgen van de aard en omvang van de jongerenproblematiek in de stad op wijk- en buurtniveau en ontwikkelingen op terreinen als school carrière, werkloosheid, overlast en criminaliteit is vertraagd omdat is besloten tot landelijke afstemming. In september 1997 verschijnt een eerste jeugdmonitor.

De evaluatie van de afzonderlijke trajecten door een externe partij is, vanwege de verlate start, nog niet opportuun. Wel is gewerkt aan het concretiseren van de verschillende doelstellingen en is een methodiek voor

zelf-evaluatie ontwikkeld en afgenomen.

Conclusie

Hoewel op incidentele basis wel cijfermateriaal beschikbaar is gekomen kan worden vastgesteld dat de informatiepositie met betrekking tot jeugdproblematiek nog niet structureel is verbeterd. Deze verbetering is overigens wel in zicht nu in 1997 een jeugdmonitor wordt uitgevoerd.

Aandachtspunten voor 1997 en volgende jaren:

- het, op termijn, afzonderlijk evalueren van in 1996/1997 gestarte projecten om zicht te krijgen op de voortgang van Jeugd en Veiligheid en om zicht te krijgen op eventuele blinde vlekken in de inhoud en samenhang van projecten;*
- het ontwikkelen van een structuur waarbinnen alle relevante informatie ter attentie van jeugdcriminaliteit die bij de verschillende partners aanwezig is kan worden gekoppeld. Voorafgaand daaraan dient wel duidelijkheid te ontstaan over de verschillende criteria;*
- aandacht voor de nulmeting, die door het Rijk voorwaardelijk is gesteld bij het honoreren van projectaanvragen in het kader van Jeugd en Veiligheid 1998 en verder.*

Algemeen

Enige losse, wellicht interessante, opmerkingen van sleutelpersonen.

- Gezien de doelstelling van Jeugd en Veiligheid dat *alle* jongeren in Utrecht naar school gaan of een baan hebben, zou meer aandacht aan projecten voor meisjes moeten worden besteed. Dat meisjes minder met politie en justitie in aanraking komen, wil immers niet zeggen dat ze allemaal naar school gaan of een baan hebben.
- Grotere variatie in straffen moet extra aandacht blijven krijgen in de komende jaren: bijvoorbeeld nachtdetentie kan overwogen worden.
- Het bewaren van het evenwicht tussen repressieve en preventieve maatregelen blijft belangrijk in de komende jaren.
- Extra aandacht en meer specifieke actie voor Marokkaanse jongeren blijft hard nodig.
- In 1996 is veel geïnvesteerd in interne verbeteringen. De komende jaren moet de aandacht zich verleggen naar het bereiken van concrete resultaten. Nieuwe projecten moeten dan ook met name in dat teken staan.
- Vooruitlopend op dat laatste lijkt het met name nuttig een structureel aanbod te ontwikkelen voor Harde-kernjongeren en licht criminelen. Het zal dan voor de hand liggen een aanpak à la Nieuwe Perspectieven (Amsterdam), maar dan gemeten op Utrechtse maat, te selecteren.

3 Algemene ontwikkelingen

3.1 Inleiding

Naast de afzonderlijke projecten is in de interviews met deelnemers aan de werkgroep in het algemeen aandacht besteed aan het Utrechtse beleidsprogramma Jeugd en Veiligheid. Hierbij stonden de volgende vragen centraal.

- In hoeverre heeft Jeugd en Veiligheid 1996 bijgedragen aan samenhang in het beleid en samenwerking tussen de betrokken partners?
- Is de Utrechtse jeugd zelf bij de totstandkoming en ontwikkeling van het beleid Jeugd en Veiligheid betrokken?
- Op welke wijze heeft de gemeente haar regierol ingevuld?
- Hoe heeft het draagvlak voor het beleid zich binnen de betrokken organisaties ontwikkeld?
- Wat is het overall-oordeel van de betrokkenen over de voortgang van Jeugd en Veiligheid 1996?

Op deze vragen zal in dit hoofdstuk worden ingegaan. Per onderdeel wordt de voortgang 1996 geschetst. Tevens worden, voor zover dat met de ter beschikking staande informatie mogelijk is, aanbevelingen voor volgende jaren gedaan.

3.2 Samenhang en samenwerking

In het actieprogramma Jeugd en Veiligheid 1996 worden enkele principiële uitgangspunten voor de bestrijding van jeugdcriminaliteit geformuleerd. Daarin wordt onder andere aangegeven dat het gebruik maken van netwerken en het ontwikkelen van een integraal beleid essentieel zijn. De sleutelpersonen is dan ook gevraagd hoe ze de samenhang van de verschillende projecten binnen Jeugd en Veiligheid beoordelen, hoe de samenwerking tussen de verschillende betrokken partners verloopt en of de samenwerking door het programma is verbeterd.

Samenhang

Alle sleutelpersonen geven aan dat er inmiddels sprake is van een redelijke samenhang tussen de verschillende projecten van Jeugd en Veiligheid. Men is van mening dat er door het werken vanuit verschillende disciplines een grote groep jongeren wordt bereikt en dat de verhouding tussen repressieve en preventieve maatregelen redelijk is. Wel wordt door verschillende sleutelpersonen aangegeven dat er geen methode is ontwikkeld binnen de werkgroep om de samenhang te waarborgen en dat er geen zicht is op eventuele 'witte vlekken'. Er zou meer bewust op projectinhoud moeten worden afgestemd en het gevaar bestaat dat binnen de werkgroep teveel vanuit de eigen organisatie geredeneerd wordt, aldus enkele sleutelpersonen. Er wordt door de geïnterviewden geconstateerd dat projecten betrekking moeten hebben op beleidsintensivering of beleidsvernieuwing: de structurele component zou meer benadrukt moeten worden. Tevens wordt er aangegeven dat er op uitvoeringsniveau moet worden *aangesloten* op de wijkjongerenperspectieven. Hierbij wordt benadrukt dat er geen bestaande WJP projecten moeten worden opgenomen: de werkgroep moet als zeef fungeren. Hierbij kan er sprake zijn van dubbele belangen van werkgroep-leden, wat de samenhang binnen het programma in gevaar kan brengen. Het is dan ook van belang dat hier specifiek aandacht aan wordt besteed in de werkgroep.

Het is noodzakelijk om in 1997 en volgende jaren de samenhang in het programma te waarborgen. Inmiddels kan beschikt worden over een duidelijke systematiek en procedure voor het incorporeren van nieuwe projecten. In juni 1996 is in opdracht van de Dienst Welzijn door een onafhankelijk bureau een evaluatie-onderzoek (global scan) uitgevoerd. Doel hiervan was:

- de doelstellingen van de projecten meetbaar en controleerbaar te definiëren;*
- de samenhang van de doelstellingen met de geplande activiteiten te omschrijven;*
- ideeën voor mogelijke vervolgvaciviteiten te omschrijven.*

De uitkomsten van dit evaluatie-onderzoek zijn gebruikt bij het opstellen van het programma 1997 en bij de beoordeling van de projectvoorstellen.

Een goede communicatie binnen de werkgroep en met de wijken is tevens van groot belang. Het is essentieel dat er meer zicht komt vanuit de werkgroep op de inhoud van de verschillende projecten en eventuele 'witte vlekken' binnen het programma. Het kan dan ook nuttig zijn om zowel lopende projecten als ingediende projectvoorstellen af te zetten tegen de in 1996 geformuleerde doelen.

Enkele sleutelpersonen geven aan dat het voor de samenhang van beleid van belang is dat preventie en repressie elkaar aanvullen. Opvallend daarbij is dat de sleutelpersoon van welzijn/WJP van mening is dat er meer aandacht voor preventie moet zijn in de komende jaren, terwijl het OM van mening is dat er meer repressieve maatregelen nodig zijn om 'de rotte appels uit de mand te halen'.

In 1997 moet er aandacht blijven voor de verhouding repressief en preventief om de samenhang binnen het programma Jeugd en Veiligheid te waarborgen. Tevens zou er meer afstemming moeten plaatsvinden tussen projectinhoud van de justitiële projecten en de welzijnsprojecten.

Tevens zou er de komende jaren meer aandacht kunnen worden besteed aan het ontwikkelen en uitvoeren van concrete ondersteuningsprojecten voor jongeren: (te) veel projecten hebben op dit moment betrekking op de interne organisatie van de betrokken instellingen en instanties.

Meerdere sleutelpersonen wijzen erop dat de communicatie tussen de werkgroep Jeugd en Veiligheid en Wijkjongerenperspectieven verbetering behoeft. Er is onderling behoefte aan meer zicht op de wederzijdse doelstellingen en criteria, zodat duidelijk is welke projecten bij WJP thuishoren en welke bij JeV.

Tenslotte kan er in de volgende jaren meer specifiek aandacht besteed worden aan arbeid en scholing voor jongeren met justitie- en politie-contacten, aan de informatiepositie van de werkgroep met betrekking tot jeugd en jeugdcriminaliteit en aan cliëntgerichte hulpverlening. Op deze gebieden zijn immers in 1996 goede bedoelingen uitgesproken, maar is er weinig actie ondernomen.

Samenwerking

In Utrecht waren voor aanvang van het programma Jeugd en Veiligheid reeds twee overlegstructuren actief: WJP en IVP. De bedoeling is dat in de toekomst het overleg JeV, WJP en IVP integraal plaatsvindt. Een goede samenwerking en afstemming tussen de betrokken partners is daarbij essentieel.

Alle sleutelpersonen zijn met betrekking tot de samenwerking binnen de werkgroep Jeugd en Veiligheid positief. Het programma en de samenwerking binnen de werkgroep hebben bijgedragen aan het wederzijds begrip tussen de verschillende partners en aan een meer open communicatie. Een sleutelpersoon geeft aan dat er al contacten met de verschillende partners waren op uitvoerend gebied. Nieuw is echter dat er nu ook contact is op beleidsniveau. Men weet van elkaar beter waar men mee bezig is, waardoor beleid daarop afgestemd kan worden. 'Het bij elkaar in de keuken kunnen kijken, heeft veel problemen opgelost', aldus een sleutelpersoon van Welzijn. Oude banden tussen partners zijn aangehaald en hebben een nieuwe impuls gekregen, geeft een sleutelpersoon van onderwijs aan. Traditionele partners worden met een andere blik bekeken. Enkele sleutelpersonen geven echter wel aan dat de samenwerking niet altijd vlekkeloos verloopt: er blijft sprake van cultuurverschillen tussen de justitiële instellingen en de welzijnsinstellingen. Het blijft dan ook noodzakelijk te waken voor verkokering binnen de werkgroep.

Er bestaat een duidelijke angst dat, nu het covenant WJP afloopt, een te grote nadruk op preventie, ten koste van repressie, activiteiten komt te liggen.

In 1996 heeft de werkgroep zich met name gericht op het beter leren kennen van elkaar en het opbouwen van onderlinge contacten. In 1997 en volgende jaren moeten deze contacten gebruikt worden om tot een integrale en gezamenlijke aanpak van de jeugdcriminaliteit te komen.

3.3 De rol van de jeugd

Het Utrechts beleid gaat uit van een actieve samenwerking met ouders en jongeren bij het zoeken naar oplossingen voor gesignaleerde problemen. Aan de sleutelpersonen is gevraagd of en op welke manier dit in de praktijk van Jeugd en Veiligheid vorm krijgt.

Door de sleutelpersonen wordt geconstateerd dat de Utrechtse jeugd bij de opzet, ontwikkeling en uitvoering van projecten in het kader van Jeugd en Veiligheid weinig betrokken wordt. Sleutelpersonen van OM, RKB en politie geven aan dat de positie van jongeren in de projecten vanuit deze organisaties zich over het algemeen niet leent voor participatie. Wel geeft een sleutelpersoon aan dat het nuttig zou kunnen zijn om de mening van jongeren over projecten te horen.

Uitzondering met betrekking tot jeugdparticipatie binnen Jeugd en Veiligheid zijn de projecten School en Veiligheid en BSO+. Binnen deze projecten is sociale binding van leerlingen en ouders met de school een speerpunt. Er wordt getracht dit te bereiken door het actief betrekken van zowel leerlingen als ouders bij de projecten. In deze projecten worden jongeren uitgenodigd om mee te denken en mee te praten. Tevens zal middels een cursus in het schooljaar 1997/1998 de leerlingen worden geleerd hoe ze invloed kunnen uitoefenen. Bij BSO+ zijn de ouders actief betrokken bij de ontwikkeling en opzet van het project.

Meer eigen verantwoordelijkheid voor jongeren en ouders is volgens alle sleutelpersonen een van de *doelen* van de Jeugd en Veiligheid. Het nieuwe strafrecht gaat uit van meer mondigheid van jongeren en taak- en leerstraffen berusten dan ook (vrijwel) volledig op de eigen verantwoordelijkheid van jongeren en ouders. Het is een algemene trend in jongerenprojecten volgens een sleutelpersoon om 'in plaats van vissen, hengels uit te delen'.

Het betrekken van jongeren en ouders bij de opzet en uitvoering van projecten in het kader van Jeugd en Veiligheid is (nog) geen structureel onderdeel van het Utrechtse programma. Het is dan ook aan te bevelen om in de komende jaren bij de beoordeling van projecten specifiek aandacht te besteden te besteden aan dit aspect.

Teneinde meer informatie over behoeften en wensen van jongeren te verzamelen, kan het nuttig zijn het gesprek met jongeren aan te gaan. Jongeren kunnen gestimuleerd worden om aan te geven wat voor projecten zij zelf nog missen in het programma.

3.4 De regierol van de gemeente

De start van Jeugd en Veiligheid in Utrecht mag gerust als rommelig worden getypeerd. Niet alleen werd bij de voorbereiding in 1995 een natuurlijke partner (de Raad voor de Kinderbescherming) over het hoofd gezien, ook het coördinatorschap kende een aantal wisselingen. Inmiddels is de organisatie tot rust gekomen. De regie van Jeugd en Veiligheid ligt met ieders goedkeuren bij de gemeente terwijl het projectleiderschap is ondergebracht bij de dienst Welzijn. Aan de sleutelpersonen is gevraagd op welke wijze de gemeente haar regierol heeft ingevuld en welke aspecten verbetering behoeven.

Alle sleutelpersonen geven aan redelijk tevreden te zijn over de wijze waarop de gemeente haar regierol vervult. Enkele sleutelpersonen geven aan dat de gemeente duidelijk in haar regierol is gegroeid het afgelopen jaar. Er wordt aangegeven dat alle partners goed betrokken worden in de werkgroep; de rol van de gemeente is niet dwingend, maar eerder zoekend samen met de partners. De gemeente zelf toonde zich overigens het meest kritisch ten aanzien van het eigen optreden als regisseur. Vooral het nog ontbreken van een lange termijn beleidsvisie rekent men zichzelf aan. Inmiddels zijn dan ook de nodige stappen ter verbetering genomen.

Veel geïnterviewden concluderen dat de gemeente iets sturender zou mogen optreden: het is immers van belang dat de samenhang behouden wordt. De betrokken partners zouden door de gemeente gewezen kunnen worden op hun verantwoordelijkheden in het kader van de projecten.

Algemeen knelpunt dat door de geïnterviewden wordt genoemd is dat er geen duidelijke procedure is om nieuwe projecten te beoordelen. Projecten worden ad-hoc en per vergadering besproken waardoor weinig ruimte en tijd over blijft voor inhoudelijke discussie tussen de betrokken partners. De breed gedeelde onwenselijkheid heeft geleid tot de nodige veranderingen. Op een tweetal vaste momenten in het jaar moeten nieuwe projecten voortaan worden beoordeeld. Er is weinig zicht op andere projecten dan die waar de organisatie zelf mee bezig is. Een van de sleutelpersonen geeft aan dat veel partijen binnen de werkgroep op hun eigen terrein een regierol vervullen. Dit maakt het lastig voor de gemeente om de verschillende partners op elkaar af te stemmen. Bovendien hebben met name de justitiële partners bevoegdheden op hun eigen terrein die boven de bevoegdheden van de gemeente uitstijgen. Toch is men van mening dat de gemeente vanuit de projectgedachte feller zou moeten zijn op criteria en een goed overzicht zou moeten houden over de verschillende projecten en hun samenhang.

De stroomlijning van de intake-procedure voor nieuwe projecten wordt door alle partners toegejuicht. De nieuwe werkwijze zou volgens de geïnterviewden het overzicht op de samenhang tussen de projecten zeker

ten goede komen. Bovendien zou hierdoor meer ruimte voor inhoudelijke discussie gecreëerd kunnen worden. Hierbij zouden zaken als de rol van de wijken binnen JeV en de eigen visie op de werkwijze aan de orde kunnen komen. Er is behoefte aan meer samenhang tussen wat iedereen wil en wat er ook daadwerkelijk gedaan wordt.

Naast het kanaliseren van de wassende stroom projecten stelt de gemeente zich bij het verder uitbouwen van de regiefunctie de volgende doelen:

- *het ontwikkelen van overall-beleid;*
- *het stimuleren van verschillende partijen;*
- *het initiëren van activiteiten;*
- *het bewaken van de voortgang.*

Enkele sleutelpersonen geven aan dat de combinatie die de werkgroep Jeugd en Veiligheid moet gaan maken met Wijkjongerenperspectieven hen zorgen baart. Er is immers altijd sprake van een spanning tussen wijk en stad. Het wordt dan ook van groot belang geacht dat er vóór die tijd duidelijke, concrete afspraken worden gemaakt over de invulling van de thema's en criteria voor de projecten. Van de gemeente wordt verwacht dat zij de coördinatie hiervan op zich neemt.

Van gemeentewege zelf is aangegeven dat men uiteindelijk wil streven naar financiering op basis van output. Daarvoor zullen per project resultaten moeten worden benoemd en geoperationaliseerd. In de praktijk blijkt een dergelijke operationalisering echter steeds op inhoudelijke en organisatorische problemen te stuiten. Momenteel worden, als begin, alle doelstellingen van nieuwe JeV projecten door het projectmanagement-bureau van de gemeente doorgelicht.

Het is in de komende jaren van groot belang om de verbreding van het beleid Jeugd en Veiligheid in goede banen te leiden. Over de rol van de wijken moet goed worden gecommuniceerd naar de andere deelnemers. Het verdient dan ook aanbeveling ondersteuning te organiseren ter advisering bij de inhoudelijke ontwikkeling van nieuwe projecten. Dit kan deels uit de bestaande formatie bij de deelnemers, deels wellicht uit nieuwe bronnen.

3.5 Het draagvlak

Aan de sleutelpersonen is gevraagd hoe het draagvlak voor het programma Jeugd en Veiligheid binnen de eigen organisatie er bij aanvang van het programma uitzag en hoe het draagvlak zich in de loop van 1996 ontwikkeld heeft.

Alle betrokken partners geven aan dat het draagvlak binnen de organisatie groot was bij aanvang van het programma. Van stadhuiszijde zorgen de wethouder Welzijn en de burgemeester voor een adequate bestuurlijke rugdekking. De wethouder richt zich daarbij vooral op individuele projecten terwijl de burgemeester de grote lijnen bewaakt en uitzet. De grote haast en houwdegen-stijl van de laatste bezorgen het ambtelijk niveau echter met enige regelmaat een opgejaagd gevoel, hetgeen niet bevorderlijk is voor de noodzakelijke periodieke reflectie op de integrale beleidslijnen. De sleutelpersoon van de Raad voor de Kinderbescherming geeft aan dat alle medewerkers belang hebben bij een goed functioneren van de Raad. Sinds de start is het draagvlak dan ook alleen maar toegenomen. De sleutelpersoon van het onderwijs geeft aan dat het programma aansloot bij andere ontwikkelingen in het beleidsveld. Het programma heeft zich daar dan ook niet hoeven te bevechten. Binnen welzijn was het draagvlak bij aanvang al groot omdat JeV en WJP vaak in een adem genoemd worden. JeV 'lift'

mee op het - veel meer eigen - imago van WJP. JeV zelf is minder bekend binnen de welzijnsinstellingen. Op beleidsniveau is het draagvlak bij de welzijnsinstellingen gegroeid. De sleutelpersoon van het OM geeft aan dat het draagvlak op de werkvloer in eerste instantie op één persoon (de jeugd-officier) neerkwam. In de loop van het jaar is het draagvlak zowel op de werkvloer als op beleidsniveau toegenomen. Dit heeft vooral te maken met het feit dat er meer informatie los is gekomen over het programma en met de overtuiging binnen het OM dat jeugdzaken snel afgehandeld moeten worden. Binnen de politie leeft het programma Jeugd en Veiligheid niet specifiek. Met name op de werkvloer vinden mensen het vooral belangrijk wat ze concreet aan acties kunnen uitvoeren. Hier telt de vraag bij mensen of het extra werk is en of ze dat aankunnen zwaar. Op beleidsniveau is er draagvlak binnen de politie maar wel naast andere GSB projecten; het is een van de vele. De goede samenwerking met (nieuwe) partners wordt wel als plezierig ervaren. Actie om het draagvlak te vergroten bestaat binnen de politie met name uit het praten en informatie verstrekken over het programma.

Het draagvlak voor het programma Jeugd en Veiligheid bij de betrokken organisaties is over het algemeen groot en groeiende. Toch blijft het in 1997 van belang om dit enthousiasme warm te houden. De gemeente kan hier een belangrijke rol in spelen door de samenhang te benadrukken en de verschillende partijen regelmatig op de hoogte te houden van de voortgang van de projecten. Ook zou in 1997 de gemeentelijke politiek zich duidelijk op de aanpak van jeugdcriminaliteit kunnen profileren.

3.6 Overall-oordeel over de voortgang van Jeugd en Veiligheid

In de afgenomen interviews is aan de sleutelpersonen gevraagd een overall-oordeel te geven over de voortgang en het tempo van het programma Jeugd en Veiligheid. Ook is hen gevraagd welke aspecten volgens hen in de komende jaren meer aandacht verdienen.

Het algemene oordeel van de sleutelpersonen over het programma jeugd en Veiligheid in Utrecht is dat het langzaam maar gestaag vorm begint te krijgen. Sterke punten vindt men de onderling goede verhoudingen en de verbeterde samenwerking tussen de verschillende partners. Men ziet duidelijk een stijgende lijn, hoewel deze zich - mede doordat veel werkzaamheden 'ernaast' moeten worden gedaan - in de ogen van de sleutelpersonen wel erg traag beweegt. Communicatie over de totale voortgang van het project en ieders rol daarin, blijft van groot belang.

Over het tempo waarin het programma zich ontwikkeld is men over het algemeen niet geheel tevreden: de meeste projecten zijn in 1996 niet of nauwelijks van de grond gekomen. Een oorzaak hiervan was de haastige opstelling van het actieplan 1996, waardoor veel projecten niet helder uitgewerkt waren en er geen realistische tijdsplanning was gemaakt. Bovendien heeft hierdoor de samenhang van het programma in 1996 niet voldoende aandacht gekregen. Inmiddels zijn de aanloopproblemen zo goed als overwonnen en lijkt het proces behoorlijk op gang te komen.

Voor de programmering 1998 bevelen wij aan nadrukkelijk het geheel van het programma in ogenschouw te nemen, mede in relatie met de bijdrage van de afzonderlijke projecten. Tevens bevelen wij aan om een duidelijke werkwijze voor de werkgroep te ontwikkelen. JeV geld zou kunnen worden gebruikt om ruwe projectschetsen uit te (laten) diepen en om vooraf te onderzoeken of projecten realistisch en haalbaar zijn. Tevens bevelen we aan een toets te leggen op de eertijds afgesproken criteria. In 1996 is de

basis voor samenwerking tussen de verschillende partners gelegd; in de komende jaren moet dit in de ondernomen acties tot uiting komen.

Bijlage 1 Lijst van geïnterviewden

Naam	Organisatie
de heer J. van Geest	Raad voor de Kinderbescherming
de heer B. Diependaal	Dienst Welzijn
de heer R. Terpstra	Openbaar Ministerie
de heer R. Reuser	Bestuursdienst
mevrouw J.A. van den Berg	regiopolitie Utrecht
de heer A. Viskil	regiopolitie Utrecht
mevrouw H. van Dijk	Dienst Onderwijs
de heer J.W. de Zeeuw	Dienst Welzijn
mevrouw J. van Beuningen	Openbaar Ministerie